

Mål og rammer

for sprogvurdering og sprogstimulering af tosprogede børn efter Dagtilbudslovens §11 i Slagelse Kommune

2012

Center for Dagtilbud

Nordbycentret

Indhold

Mål for sprogstimulering i Slagelse Kommune	3
Afsøgning og sprogvurdering af tosprogede børn.....	5
Sprogstimulering til tosprogede børn udenfor dagtilbud.....	6
Visuel oversigt over udmøntning af Dagtilbudslovens bestemmelser omkring sprogvurdering og sprogstimulering af tosprogede småbørn	8
Procedurer for et tosproget barns indtræden 15 og 30 timers obligatorisk sprogstimulering...	9

Mål for sprogstimulering i Slagelse Kommune

Målet for sprogstimulering af tosprogede børn i Slagelse Kommune er, at de skal beherske dansk på niveau med jævnaldrende børn, så de kan få samme udbytte af undervisningen som de øvrige børn, når skolen påbegyndes.

Alle børn i vuggestue og børnehave bliver sprogstimuleret af pædagogerne, og dette kalder vi en generel sproglig indsats.

Børn, der har behov for en mere koncentreret og tilrettelagt form for sprogpædagogisk aktivitet vil blive knyttet en sprogpædagog i børnehaven. Sprogpædagogerne arbejder til daglig i børnehaver og har forskellige ugentlige timer afhængig af børnehavens samlede antal børn med behov for sprogstimulering. I børnehaven oprettes "Barnets sprogmappe", hvor forældre, pædagoger og sprogpædagoger løbende kan evaluere barnets sproglige udvikling. Ved 5-års-alderen udarbejder sprogpædagogen et ark, som opsummerer hvordan der kan arbejdes målrettet med barnets sprog for at gøre barnet klar til skolestart. Dette kalder vi en fokuseret sproglig indsats.

Børn, der har øvrige former for sproglige vanskeligheder, kan have behov for en specialpædagogisk indsats, fx en tale/høre-pædagogisk indsats. Her vil pædagogerne sammen med forældrene udfylde et skema, hvor barnets sproglige vanskeligheder bliver beskrevet, og barnet vil blive henvist til den hjælp, der er relevant netop for dette barn. Dette kalder vi en særlig indsats.

Mål for børn, som udgår fra sprogstimulering

- At barnet har et nuanceret ordforråd (såvel aktivt som passivt)
- At barnet behersker sprogsystemet (fx lyde, bøjning og sætningsopbygning)
- At barnet indgår i samtale og har en begyndende forståelse for samtalers spilleregler
- At barnet er i stand til at anvende kommunikationsstrategier til afhjælpning af sproglige problemer
- At barnet bruger målsprogsbaserede strategier, når det ikke har det danske ord for det, som barnet vil udtrykke (fx løbehjul som bliver til gåcykel)
- At barnet anvender modersmålsbaserede strategier og udvikler samarbejdsstrategier og ikke-sproglige strategier til brug i situationer, hvor der ikke er muligheder for direkte sprogstimulering.

I sprogstimuleringen sondres mellem følgende sproglige kompetencer:

1. Samtalekompetence

Forløb i samtaler med barnet, herunder opbygning og brugen af kommunikationsstrategier, tidsmarkering og sætningskobling.

2. Ordforråd

Produktivt (det som barnet siger) og receptivt (det som barnet forstår, men ikke siger). Navneord, udsagnsord, stedord, forholdsord, tillægsord, ental, flertal, mængde og bøjning m.m.

3. Fortællekompetence

Barnets evne til at fortælle sammenhængende.

Sætningsbygning, sætningskobling, tidsmarkering, henvisning/reference.

4. Lytteforståelse

Barnets forståelse af det talte sprog og graden af hvorvidt barnet kan handle derefter.

5. Skriftsprogskompetence

Tegnefærdigheder og senere barnets kendskab til tal og bogstaver og begyndende skrivning.

Løbende evaluering og dokumentation af barnets sproglige udvikling

Sprogpædagogerne foretager vurdering af de indstillede børn til fokuseret sprogstimulering hvert halve år gennem en sprogscreening foretaget med materialet "Vis hvad du kan" (Undervisningsministeriet).

Her registreres barnets sprogprofil, og der laves løbende aftaler omkring barnets sprogstimulering således, at den hele tiden justeres efter barnets behov.

Ved opstart af barn i sprogstimulering oprettes "Barnets Sprogmappe", hvor barnets progression nedfældes og fungerer som baggrund for samarbejdet mellem barn, forældre, personalet i børnehaven og sprogpædagogen.

Året før barnet skal påbegynde skole, udarbejder sprogpædagogen et sammenfatningsark, som danner baggrund for samarbejdet omkring barnets opnåelse af ovenstående mål, og dette revideres ved skolestart til et skema, der indlægges i børnehavens brobygningsmaterialer. Målet er her, at skolen får indblik i barnets sproglige kompetencer, og hvordan der har været arbejdet med barnets sprog i børnehaven/hjemmet.

Afsøgning og sprogvurdering af tosprogede børn

Afsøgning og sprogvurdering af tosprogede børn udenfor dagtilbud i alderen 2,8-3,4 år

Børn udenfor dagtilbud i alderen 2.8-3.4 afsøges af pædagogisk konsulent i Center for Dagtilbud, og udvalgte børnehaver under Center for Dagtilbud kontakter familien med henblik på at lave en aftale om en sprogvurdering. Forældre har pligt til at lade deres barn sprogvurdere og efterfølgende modtage sprogstimulering, hvis sprogvurderingen viser, at barnet har behov for dette. Sprogvurderingen foretages med sprogvurderingsmaterialet "TRAS".

Vurderes barnet til at have behov for sprogstimulering efter §11 i Dagtilbudsloven kontaktes Nordbycentret, som henvender sig til familien med henblik på at aftale, hvordan sprogstimuleringen af barnet skal finde sted.

Afsøgning og sprogvurdering af tosprogede børn udenfor dagtilbud i alderen 3.4-6 år

Tosprogede børn i alderen 3.4-6 år afsøges af Nordbycentret, som kontakter familien med henblik på sprogvurdering og evt. aftale om sprogstimulering. Forældre har pligt til at lade deres barn sprogvurdere, hvis det pædagogiske personale formoder, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Datagrundlaget er 4 årlige kørsler fra KMD, RITO-skemaer fra dagtilbud og informationer om børn udenfor dagtilbud fra tosprogskonsulent m.fl.

- Koordinator gennemgår lister forlods med Pladsanvisningen i Center for Dagtilbud og i Center for Skole og med Benediktevejens Børnehave for at undgå at kontakte familier, hvor børn er startet i dagtilbud, skole, flyttet eller i et særligt tilbud.

Når familier kontaktes, udsender Nordbycentret et standardbrev med ca. 1 måneds responstid. Hvis familien undlader at henvende sig til Nordbycentret, opsøges de telefonisk med henblik på at aftale tid og sted for sprogvurdering.

Er familien ikke til at træffe efter et antal forsøg, opsøger Nordbycentret familien på adressen.

- Sprogvurderingen tilvejebringes ud fra materialet "Vis hvad du kan" og kan foretages i hjemmet, i Nordbycentret eller på et af dagtilbuddene i nærheden af familiens bopæl. Forældrene er inddraget og informeret om sprogvurderingen og er forberedt på, hvad der skal ske under denne. Dette sikres gennem den løbende kontakt.
- Sprogvurderingen foretages af sprogpædagoger med særligt kendskab til sprogstimulering og familier med anden etnisk baggrund end dansk.

Sprogstimulering til tosprogede børn udenfor dagtilbud

Hvis barnet efter sprogvurdering vurderes til at have behov for sprogstimulering har forældre pligt til, at lade barnet modtage sprogstimulering.

I Slagelse Kommune opfordres forældrene til:

- At indmelde barnet i dagtilbud, hvor det kan modtage såvel almindelig som supplerende sprogstimulering. Nordbycentret og Pladsanvisningen er sammen behjælpelig med at hjælpe familien med at søge økonomisk friplads.
- For forældre hvor begge er i arbejde, kan barnet indgå 15 timer ugentligt i en udvalgt børnehave, hvor barnet modtager sprogstimulering. Dog kan barnet kun modtage sprogstimulering så længe, det vurderes, at barnet har brug for det.
- For forældre, hvor én af disse er uden arbejde, kan barnet indgå i 30 timer ugentligt i en udvalgt børnehave, hvor barnet modtager sprogstimulering.
Har barnet ikke længere behov for sprogstimulering eller kommer begge forældre i job, vil forældre og barn tilbydes overgang til almindelige vilkår.

- Forældre sørger selv for at sikre sprogstimulering til barnet.

Forældrene informeres om, at følgende skal indsendes skriftligt til Nordbycentret før sprogstimuleringen starter:

1. Hvem forestår sprogstimuleringen (navn og kontaktoplysninger)
2. Dokumenterede kvalifikationer og uddannelse for varetagelse af sprogstimuleringen
3. Plan for sprogstimuleringens indhold og mål
4. Angivelse af hvor sprogstimuleringen finder sted og i hvilke tidsrum

- Senest 3 måneder efter at barnets behov for sprogstimulering er dokumenteret, skal barnet påbegynde sprogstimulering.
- Det er Jobcentrets Integrationsenhed, der foretager den beskæftigelsesmæssige vurdering af, hvorvidt forældrenes beskæftigelsesmæssige baggrund godtgør et 15. eller 30. timers obligatorisk dagtilbud. Det er Borgerservice som foretager eventuelt bortfald af børneydelsen såfremt forældrene ikke lader deres barn sprogvurdere og/eller sprogstimulere (se oversigt på næste side).

Tilsyn med forældres varetagelse af barnets sprogstimulering

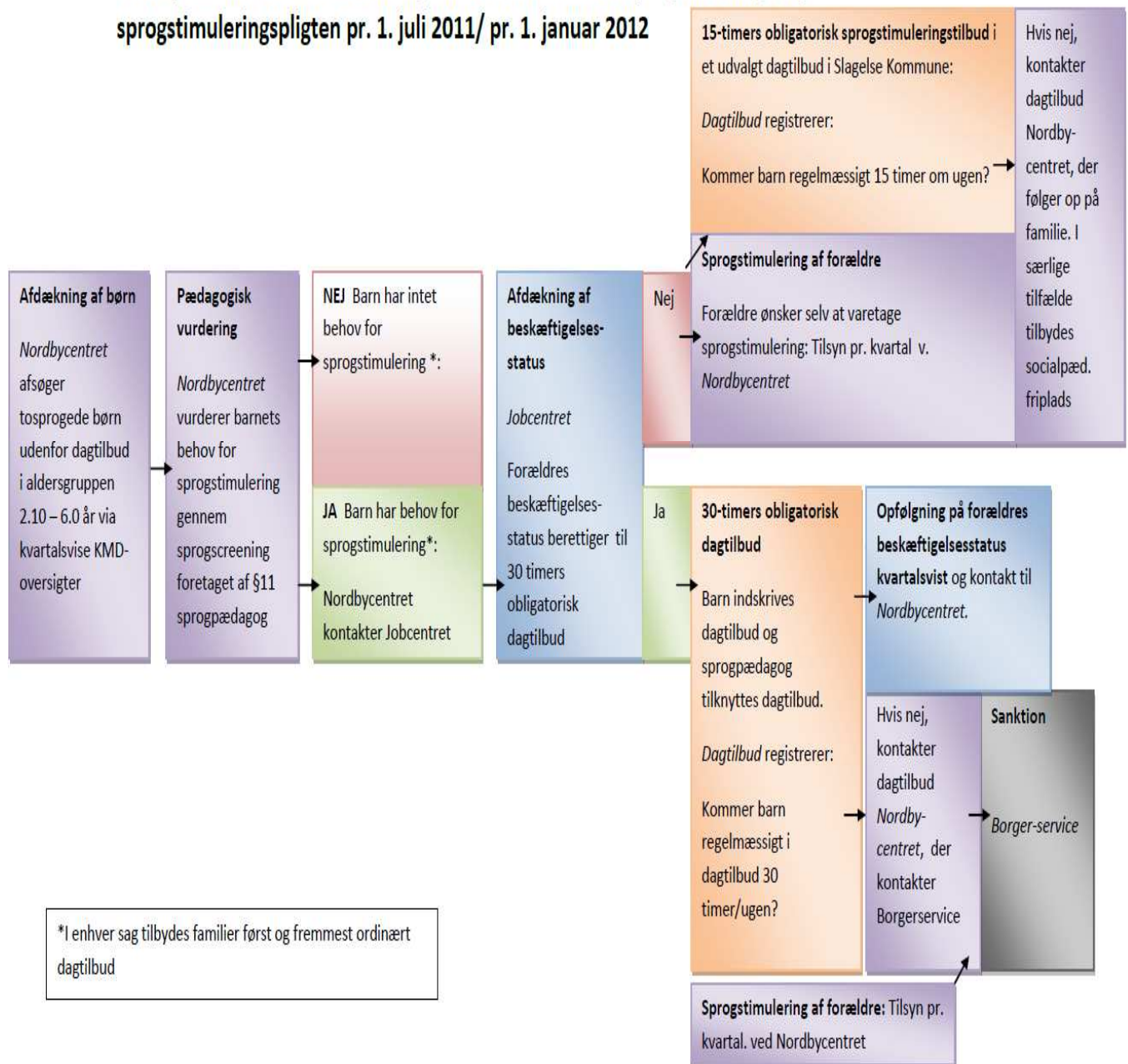
Nordbycentret fører tilsyn med sprogstimuleringen, som skal stå mål med den øvrige sprogstimulering i Slagelse Kommune. Den, der varetager sprogstimuleringen får udleveret Barnets Sprogmappe og det forventes, at barnets sproglige udvikling dokumenteres heri. Nordbycentret skal tillige informeres om afbrud i sprogstimuleringen og ved barns eller undervisers ferie fra sprogstimuleringen eller ved længerevarende sygdom.

Registrering af tosprogede børn

Nordbycentret foretager elektronisk registrering af alle tosprogede småbørn fra 3-årsalderen til 6-årsalderen gennem dagtilbuddenes indsendelser af RITO-skemaer og fra KMD-kørsler på dagtilbudsområdet. RITO-skemaet er et registreringsskema som børnehaver indberetter de tosprogede børn på. De samlede opgørelser indsendes hvert år pr. 5. september til UNI*C. Opgørelserne administreres af Nordbycentrets koordinator og centersekretær arkiverer alle RITO-skemaer.

Visuel oversigt over udmøntning af Dagtilbudslovens bestemmelser omkring sprogvurdering og sprogstimulering af tosprogede småbørn

Udmøntning af Lov om obligatorisk dagtilbud til tosprogede børn omkring 3 år og standsning af børneydelsen ved forældres manglende overholdelse af sprogvurderings- og sprogstimuleringspligten pr. 1. juli 2011/ pr. 1. januar 2012

Procedurer for et tosproget barns indtræden 15 og 30 timers obligatorisk sprogstimulering

15 timers obligatorisk sprogstimulering

Barnet opholder sig 15 timer ugentligt i en udvalgt børnehave under Center for Dagtilbud. Det tilstræbes at samle børn i den/de samme børnehaver, og den/de udvalgte børnehaver har tilknyttet en sprogpædagog i minimum 15 timer om ugen.

- Barnet er ikke indmeldt i børnehaven men tilmeldt via Nordbycentret. Der forekommer ikke finansiering af barnets ophold i børnehaven, og barnet er forsikringsmæssigt dækket via sprogpædagogen.
- Der oprettes et særligt skema til barnets indmelding i sprogstimuleringen og der udarbejdes et skema for dage og tidspunkter, hvor barnet skal møde op. Det er sprogpædagogen der er hovedansvarlig for barnets ophold i børnehaven, hvorfor det tilstræbes at barnet opholder sig dér, når sprogpædagogen opholder sig i børnehaven. Sprogpædagogen orienterer således Nordbycentret, hvis barnet ikke møder op. Ved sprogpædagogens fravær kontakter vedkommende familien for aflysning.
- Forældre henter og bringer barnet til børnehaven.
- Hvis barnet er kortvarigt fraværende grundet sygdom mm. opretholder sprogpædagogen timetallet i daginstitutionen. Ved længerevarende fravær kan sprogpædagogens timer omfordeles.
- Sprogpædagog forestår forældresamarbejdet med forældrene og opretter Barnets sprogmappe og inddrager dem i sprogstimuleringen.

30 timers obligatorisk sprogstimulering

Barnet opholder sig 30. timer ugentligt i en udvalgt børnehave under Center for Dagtilbud. Det tilstræbes at samle børn i den/de samme børnehaver, og den/de udvalgte børnehaver har tilknyttet en sprogpædagog i minimum 15 timer om ugen.

- Barnet er indmeldt i børnehaven og udløser 70 % af prisen pr. fuldtidsbarn + fuldt beløb til de børnerelaterede udgifter.
- De udarbejdes et skema for dage og tidspunkter, hvor barnet skal møde op i børnehaven. Børnehaven er hovedansvarlig for barnets ophold i børnehaven, og børnehaven er ansvarlig for at orientere Nordbycentret, hvis barnet ikke møder op. Ved barnets opstart udleverer Nordbycentret et registreringsark til børnehaven som barnets fremmøde skal dokumenteres i.
- Forældre henter og bringer barnet til børnehaven. Hvis barnet er kortvarigt fraværende grundet sygdom mm. opretholder sprogpædagogen timetallet i daginstitutionen. Ved længerevarende fravær kan sprogpædagogens timer omfordeles.
- Forældresamarbejdet forestås af børnehaven under deltagelse af sprogpædagogen, som opretter Barnets sprogmappe og inddrager forældrene i sprogstimuleringen.